

บันทึก

เรื่อง การตีความในกรณี นายช่วง พัลลภ ขอรับมอบที่ดิน
และตึกที่ได้รับพระราชทานไปครอบครอง

ตามหนังสือเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ที่ ๖๓๗๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๐ ว่า นายช่วง พัลลภ ได้ยื่นเรื่องราวต่อนายกรัฐมนตรีขอรับมอบที่ดินและตึกที่ได้รับพระราชทานไปครอบครอง กรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเห็นว่า เป็นปัญหาข้อกฎหมาย จึงส่งเรื่องมาขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาตีความว่า ตามเอกสารที่ปรากฏจะถือว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ พระราชทานกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกรายนี้แก่ผู้ร้องได้หรือไม่ และนายกรัฐมนตรีจะสั่งการให้สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์มอบที่ดินและตึกนี้ให้แก่ผู้ร้องไปครอบครองโดยตนเองได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย กองที่ ๑) ได้พิจารณาแล้ว
ขอเสนอความเห็นดังต่อไปนี้

ปัญหาข้อแรก ตามเอกสารหลักฐานที่ปรากฏจะถือว่าพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ พระราชทานกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกรายนี้แก่ผู้ร้องได้หรือไม่

เอกสารหลักฐานอันนำมาซึ่งปัญหาในเรื่องนี้ ก็คือพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ลงวันที่ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๕๖ ถึงพระยาศุภกรณ - บรรณสาร ซึ่งมีความว่า อนุญาตให้จ่ายเงิน ๕๓,๐๐๐ บาท (สี่หมื่นสามพันบาท) เป็นค่าซื้อตึกแถวตำบลถนนเฟื่องนครให้หลวงฤทธิชัยเวร (ช่วง พัลลภ) ตามที่เจ้าบอกมายังพระยาบุรี

เมื่อได้อ่านข้อความตามพระราชหัตถเลขาฉบับนี้โดยเฉพาะก็เป็นการยากที่จะวินิจฉัยได้ทันทีว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ได้มีพระราชประสงค์ให้พระยาศุภกรณบรรณสารซึ่งในขณะนั้นมีตำแหน่งเป็นอธิบดีกรมพระคลังข้างที่ซื้อที่ดินรายนี้ให้แก่นายช่วง เป็นกรรมสิทธิ์โดยเด็ดขาด หรือว่ามีพระราชประสงค์เพียงให้ซื้อไว้เก็บผลประโยชน์พระราชทานแก่นายช่วง เช่นที่กรมพระคลังข้างที่ได้ปฏิบัติตั้งแต่นั้นมาจนบัดนี้ อย่างไรก็ดี เมื่อได้พิจารณาความในพระราชหัตถเลขานั้นโดยตระหนักแล้ว ก็จะได้พบข้อความบ่งชี้ไปถึงข้อเท็จจริงอันสามารถที่จะทราบพระราชประสงค์ของพระองค์ที่แท้จริงได้ ข้อความที่ว่านี้ก็คือ ความในตอนท้ายแห่งพระราชหัตถเลขาที่ว่า “ตามที่เจ้าบอกมายังพระยาบุรี” ซึ่งเมื่อได้อ่านติดต่อกันจากความในประโยคต้นที่ว่า “เป็นค่าซื้อตึกแถวตำบลถนนเฟื่องนครให้หลวงฤทธิชัยเวร (ช่วง พัลลภ)” แล้ว ก็จะได้ความชัดว่าการจ่ายเงินซื้อตึกแถวให้หลวงฤทธิชัยเวรนั้น เป็นการจ่ายเงินซื้อให้ในลักษณะตามที่พระยาศุภกรณบรรณสารได้บอกมายังพระยาบุรีนั่นเอง

เมื่อเช่นนี้ เพื่อที่จะทราบพระราชประสงค์อันแท้จริงจึงจำจะต้องดูต่อไปว่า พระยาศุภกรณบรรณสารได้บอกมายังพระยาบุรุษี่ว่าอย่างไร ปรากฏตามเรื่องที่ส่งมาว่า พระยาศุภกรณบรรณสารได้มีหนังสือที่ ๒/๒๐๓๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๖ ถึง พระยาบุรุษี่นรราชรุจิ ความตอนหนึ่งในหนังสือฉบับนี้มีว่า “ตามที่เจ้าคุณแจ้แก่ผมว่า ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หาที่ผลประโยชน์เพื่อพระราชทานแก่หลวงฤทธิชัยเวรนั้น บัดนี้หาได้ที่ตึกแถวถนนเฟื่องนครหมู่หนึ่ง.แต่ว่าไม่ติดต่อกันเป็นพืดเดียวกันทั้งนั้น.แต่เห็นว่าเป็นที่ ๆ ต้องการเพียงจะให้เช่าเก็บผลประโยชน์ ก็ไม่สำคัญอันใดในข้อที่ไม่ติดต่อกันเป็นพืดเดียว” และอีกตอนหนึ่งว่า “เจ้าของยอมตกลงจะขาย ๔๓,๐๐๐ บาท..เมื่อหักโสหุ่ยค่าที่ต้องเสียออกจากค่าเช่าแล้ว คงค่าเช่าที่จะได้เก็บประมาณปีละ ๓,๑๕๕ บาท เทียบกับทุนตร้อยละ ๕ เศษ แต่เมื่อซื้อแล้วก็ได้ค่าเช่าที่เดียวได้ต้องทำอะไรอีก ผมเห็นเป็นการสมควรจะซื้อได้แล้วจึงเรียนมาเพื่อเจ้าคุณได้นำความกราบบังคับทูลพระกรุณาทรงพระราชดำริเห็นชอบพระราชทานพระบรมราชานุญาตจ่ายเงินซื้อแล้ว จะได้จัดการต่อไป”

เกี่ยวกับการวินิจฉัยประเด็นข้อเท็จจริงที่ได้กล่าวข้างต้น มีข้อสำคัญที่ควรหยิบยกความในหนังสือฉบับนี้ขึ้นพิจารณาดังต่อไปนี้

๑. ตามที่พระยาศุภกรณา กล่าวว่ พระยาบุรุษี่ ได้แจ้แก่พระยาศุภกรณา ว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ โปรดเกล้าฯ ให้หาที่ผลประโยชน์เพื่อพระราชทานแก่หลวงฤทธิชัยเวร

๒. ความที่ว่า บัดนี้ พระยาศุภกรณา หาตึกแถวได้แล้วหมู่หนึ่ง แต่ไม่ติดต่อกันเป็นพืดเดียวกัน แต่เห็นว่าเป็นที่ที่ต้องการเพียงจะให้เช่าเก็บผลประโยชน์ จึงไม่สำคัญอันใดในที่ไม่ติดต่อกันเป็นพืดเดียวกัน

๓. ข้อความที่กล่าวถึงการคำนวณผลประโยชน์ให้เห็นว่า ในปีหนึ่ง ๆ จะเก็บเงินผลประโยชน์ได้เพียงใด และยังเทียบเป็นจำนวนร้อยละของเงินทุนที่จะต้องลงไว้

ข้อความทั้งสามประการนี้ ล้วนสื่อให้เห็นเจตนาแห่งการซื้อตึกแถวรายนี้ได้อย่างถนัดชัดแจ้ว่ เป็นการซื้อเพื่อเก็บผลประโยชน์พระราชทานแก่หลวงฤทธิชัยเวรตามที่พระยาศุภกรณา ได้ทราบมาจากพระยาบุรุษี่ว่าได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้หาซื้อที่เก็บผลประโยชน์เท่านั้น หนังสือฉบับนี้ทั้งฉบับไม่มีข้อความในเลยอันแสดงไปในทางให้เห็นเจตนาได้ว่าเป็นการซื้อเพื่อพระราชทานกรรมสิทธิ์เด็ดขาดให้แก่หลวงฤทธิชัยเวร

เมื่อความเข้าใจในการซื้อตึกแถวระหว่างพระยาศุภกรณา และพระยาบุรุษี่ ผู้ซึ่งประสงค์จะดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชประสงค์ของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ เป็นต้นที่ได้กล่าวแล้ว และทั้งได้มีพระราชหัตถเลขาทำว่ถึงว่ให้จัดการตามที่พระยาศุภกรณา บอกมายังพระยาบุรุษี่ เป็นการยืนยันดังนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาก็เห็นว่ เป็นการเพียงพอที่จะวินิจฉัยได้ว่ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ได้มีพระราชประสงค์เพียงพระราชทานผลประโยชน์ในที่ที่จะซื้อให้แก่ชายช่งเท่านั้น หาได้มีพระราชประสงค์พระราชทานกรรมสิทธิ์เป็นเด็ดขาดให้แก่ชายช่งไม่

ปัญหาข้อสอง นายกรัฐมนตรีได้สั่งการให้สำนักงานทรัพย์สินส่วน

พระมหากษัตริย์มอบที่ดินและตึกนี้ให้แก่ผู้ร้องไปครอบครองโดยตนเองได้หรือไม่

เมื่อได้วินิจฉัยว่า พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าฯ ไม่มีพระราชประสงค์จะพระราชทานกรรมสิทธิ์ในที่ดินและตึกแถวรายนี้ให้แก่นายช่วง พัลลภ ดังกล่าวมาแล้วในปัญหาข้อแรก นายช่วง พัลลภ ก็ย่อมไม่มีสิทธิ์ที่จะขอรับมอบที่ดินและตึกแถวนี้ไปครอบครอง เพราะฉะนั้น ปัญหาข้อสองนี้จึงไม่จำเป็นต้องพิจารณา

(ลงชื่อ) ส. วินิจฉัยกุล

(นายเสริม วินิจฉัยกุล)

เลขาธิการ

คณะกรรมการกฤษฎีกา

มิถุนายน ๒๔๙๑